

Nr 81.

Av herr **Lindblom m. fl.**, om åtgärder för en snabb ökning av antalet bostäder.

Den alltjämt rådande bristen på bostäder utgör en hård påfrestning för den bostadssökande allmänheten och ett svårt hinder för familjebildningen. På åtskilliga håll i landet få många vänta lång tid för att kunna erhålla en lägenhet. Och inför den investeringsbegränsning, som man nu nödgats gå in för, kommer väl läget att ytterligare skärpas. Det är förstäeligt om allmänheten väntat sig en relativt snar förbättring efter krigets slut, men nu har man väntat på detta i tre år utan att situationen ljusnat. Den ter sig tvärtom mörkare. Något måste göras och det så snart som möjligt. Om man emellertid icke vill rubba alltför mycket på investeringsplanen, synes den enda framkomliga vägen vara att i den mån detta är möjligt söka få fram så många lägenheter som möjligt med minsta möjliga investering.

I många fall kan man genom till- eller ombyggnad av det äldre beståndet tillföra bostadsmarknaden flera goda lägenheter utan så stor investering och materialåtgång, som det kräves att bygga ett nytt hus. Denna möjlighet bör tillvaratagas. Det måste vara högst angeläget att den äldre bebyggelse — som är av beskaffenhet att kunna väl utnyttjas — på allt sätt tages i bruk till det yttersta av sina möjligheter. Den undersökning, som igångsatts i Stockholm för att möjliggöra ett utbyggande av de rymliga vindsutrymmen som kunna finnas i vissa äldre hus, bör utsträckas till hela landet, åtminstone till orter där mera markant bostadsbrist råder. I betydligt större grad än vad fallet är i Stockholm, torde i ett flertal landsortsstäder finnas stora rymliga vindar, som med fördel kunde inredas till viss del. Här finnas säkert rätt stora möjligheter att utan större investeringar erhålla utmärkta lägenheter. Stadsplanebestämmelserna lägga emellertid hinder i vägen för en exploatering av dessa utrymmen. Det torde dock inte behöva stöta på alltför stora svårigheter att vidtaga de ändringar härutinnan som kunna vara behövliga eller också att ge vederbörande byggnadsnämnd möjlighet att lämna dispens i förekommande fall.

Givetvis får saken noggrant prövas från fall till fall. Måhända kan man icke meddela generellt tillstånd för sådan utbyggnad. Men om byggnadsnämnden hade att pröva fastighetens lämplighet för en utbyggnad av här ifrågasatt slag torde man inte behöva befara att vindar utbyggdes i härför olämpliga fastigheter. Det är ju också denna nämnd, som i första hand skall pröva ett ifrågasatt byggnadsföretags lämplighet och ändamålsenlighet. Hälso- och brandsäkerhetssynpunkterna prövas givetvis i vanlig ordning.

Det förefaller således som om företagets lämplighet blir nöjaktigt prövad ur alla synpunkter.

Det enda som skulle kunna vålla viss svårighet är, som ovan anförts, stadsplanebestämmelserna. I utomordentliga situationer bör man emellertid vidtaga exceptionella åtgärder. Människornas väl bör stå över formella bestämmelser. Om man inte vill gå den radikala vägen med en stadsplaneändring, vilken måhända i vissa fall kunde vara mindre lämplig, bör möjligheten till dispens prövas.

Sedan uppstår frågan om dylika lägenheters förhållande till den för respektive ort utmätta kvoten. Då det är uppenbart att dessa lägenheter skulle kräva betydligt mindre investering, synes det inte vara orimligt att på de platser, där sådan utbyggnad anmäles för erhållande av kvottilldelning, samhällets hela kvot något ökades, såvida man inte anser sig kunna gå så långt, att kvoten automatiskt ökades med antalet på angivet sätt utbyggda lägenheter. I så fall bleve det givetvis en viss investeringsökning, men i gengäld kunde man på ett snabbare sätt få en ökning i bostadsbeståndet.

Den nybebyggelse, som nu äger rum, sker oftast i utkanterna av samhällena. Därigenom blir det dryga investeringar i gatanläggningar och framdragande av nödiga ledningar för vatten och avlopp etc. Det bleve sålunda en avsevärd besparing även i detta avseende per lägenhet, om man finge ett antal lägenheter utan dessa kostnader. Dessutom vore det givetvis en icke ringa fördel för hyresgästerna, som då finge bosätta sig i ett samhälles mera centrala delar. Allt talar således för att den äldre bebyggelsen bör effektivt utnyttjas i den mån förutsättningar härför finnas.

På grund av vad sålunda anförts hemställas,

att riksdagen måtte anhålla hos Kungl. Maj:t om skyndsamma åtgärder för en snabb ökning av antalet bostäder i enlighet med de riktlinjer, som ovan angivits.

Stockholm den 21 januari 1949.

E. A. Lindblom.

Gust. Sundelin.

Emil Petersson.

P. J. Näslund.

Johan Sunne.
